

Forbedrede avlsværdital for malketid

Et stigende antal landmænd i Danmark, Finland og Sverige, samt kontrolforeningen RYK i Danmark, har udstyr, der automatisk måler mælkeydelse og malkningens varighed, enten seks eller 11 kontrol dage pr. laktation eller ved hver malkning. Det giver en stor mængde data af høj kvalitet, som kan forbedre avlsværdivurderingen for malketid.

Automatiske registreringer også fra Sverige og Finland

Grundlaget for avlsværditallet for malketid har traditionelt været kvægbrugers bedømmelse af den enkelte kos malketid. I Danmark blev datagrundlaget udvidet i 2011, da registreringer fra TruTest mælkemålere blev inkluderet. Fra august 2014 bliver avlsværditallet for malketid baseret på både kvægbrugers bedømmelse og automatiske målinger af malketiden fra AMS og kon-

ventionelle malkestalde (alle lande) samt fra TruTest mælkemålere (Danmark).

Flere data fra alle lande

I Sverige indgår fremover registreringer fra flere typer malkebotter og fra permanent installerede mælkemålere i konventionelle malkestalde. Fra Finland inkluderes registreringer fra TruTest mælkemålere og DeLaval i avlsværdivurderingen. Mængden af nye data fra Sverige og Finland er stadig ret begrænset. I Danmark kommer de fleste registreringer fra Lely, men også data fra permanent installerede mælkemålere indgår. Malketid fra automatiske mælkemålere og AMS er defineret som flow af værdistof (fedt- og proteinindhold i kilo pr. minut). Flow beregnes som et gennemsnit baseret på op til syv kontrol dage.

Højere arvbarhed og mere sikre avlsværdital

Arvbarheden for malketid målt vha. automatiske mælkemålere eller AMS er omkring 0,4-0,5, når malketiden er baseret på et gennemsnit af 4-7 kontrol dage. Til sammenligning er arvbarheden på kvægbrugers bedømmelser halvt så høj (0,2-0,25). Med højere arvbarhed og flere registreringer vil sikkerheden på insemineringstyrens avlsværdital for malketid stige, når nye registreringer inkluderes.

Ændringerne i beregning af avlsværditallet for malketid vil medføre ændringer. En opgørelse viser, at for tyre født fra 1989-2009 er de mest ekstreme ændringer på 6-7 indeksenheder for Holstein og Jersey og 16 indeksenheder for RDC. 98 % af alle tyre ændrer sig mindre end tre indeksenheder. ●

Sammenhæng mellem kropskapacitet og NTM

I august 2014 skifter avlsværditallet for krop navn til kropskapacitet. Formålet er at kunne finde de tyre, der passer bedst til den enkelte ko. Hvis man alligevel vælger systematisk at bruge tyre med høje avlsværdital for kropskapacitet, vil det have indflydelse på den avlsmæssige fremgang.

Hverken kropskapacitet eller det tidligere indeks for krop har økonomisk værdi for kvægbrugeren. Derfor indgår kropskapacitet ikke i NTM for nogen racer. En analyse viser, at sammenhængen mellem kropskapacitet og NTM er tæt på nul eller svagt negativ for malke-racerne. Det betyder, at kropskapacite-

ten ikke forbedres, når der avles efter NTM og omvendt, og at hvis man kun udvælger tyre efter deres avlsværdital for kropskapacitet, vil NTM ikke blive øget.

Kropskapacitet har ugunstig sammenhæng med fødsel, holdbarhed, lemmen, frugtbarhed, yversundhed og an-

dre sygdomme. Omvendt hænger et højere avlsmæssigt niveau for kropskapacitet gunstigt sammen med ydelse og kælvningsevne, men sammenhængen er svag. ●

Hverken kropskapacitet eller det tidligere indeks for krop har økonomisk værdi for kvægbrugeren. Derfor indgår kropskapacitet ikke i NTM for nogen racer.